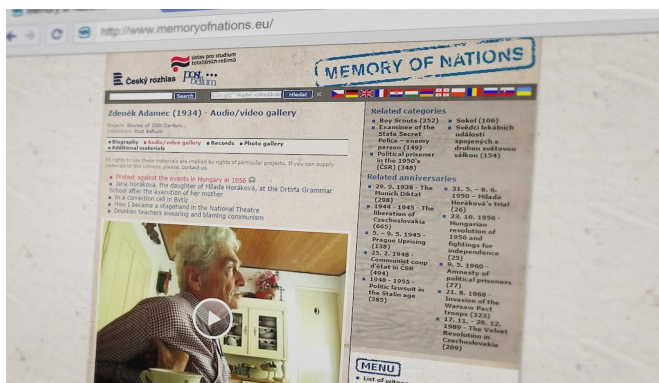

Výročná správa za rok 2017

Pôvodnú myšlienku z roku 2011, kedy vzniklo Post bellum na Slovensku sme nestratili. Práve naopak. Pamäť národa alebo www.memoryofnations.eu sa stala základom pre naše ďalšie aktivity.

Dokumentaristika

Spomienky pamätníkov 20. storočia zbierame od roku 2011. Svedectvá ukladáme do najväčšieho medzinárodného online a verejne prístupného archívu – Pamäť národa, www.memoryofnations.eu

K 31. decembru 2017 obsahuje www.memoryofnations.eu 7530 príbehov pamätníkov.

Počet spracovaných a publikovaných životných príbehov je 4153.

Post Bellum na Slovensku v roku 2017 spolupracovalo s **26** dokumentaristami z celého Slovenska. V online zbierke sme publikovali **78** príbehov 20. storočia. Prostredníctvom médií sme publikovali celkom **107** príbehov pamätníkov 20. storočia. Príbehmi skutočných ľudí Post Bellum poukazuje pre súčasné generácie na zločiny spáchané na ľudskosti v obdobiach nedemokracie, počas 2. svetovej vojny a počas komunizmu.

Post bellum SK zaznamenalo svedectvá pamätníkov v roku 2017 vďaka darom jednotlivých darcov, podpore z Post Bellum v Českej republike a vďaka prebiehajúcim projektom (viď finančná správa)

V roku 2017 získalo Post Bellum SK dotáciu v programe Európa pre občanov vo výške 97 500 € na realizáciu projektu “WWII: Memories of Eastern European Nations in Education” - “2. svetová vojna: Spomienky východoeurópskych národov vo vzdelávaní”.

Vďaka dotácii Post Bellum SK v roku 2017 nahralo 27 príbehov ľudí, ktorí prežili holokaust zo Slovenska, Čiech, Rumunska a Bulharska. V projekte Post Bellum pokračuje do konca roku 2018.

Vzdelávacie aktivity

Post bellum SK, spolu so zahraničnými partnermi vytvorilo v roku 2015 metodiky zážitkových vzdelávacích workshopov pre základné, stredné a vysoké školy.

Zážitkový workshop Deň, kedy sa mlčalo je určený pre žiakov 7., 8. a 9. ročníkov základných škôl (tercií a kvart viacročných gymnázií).

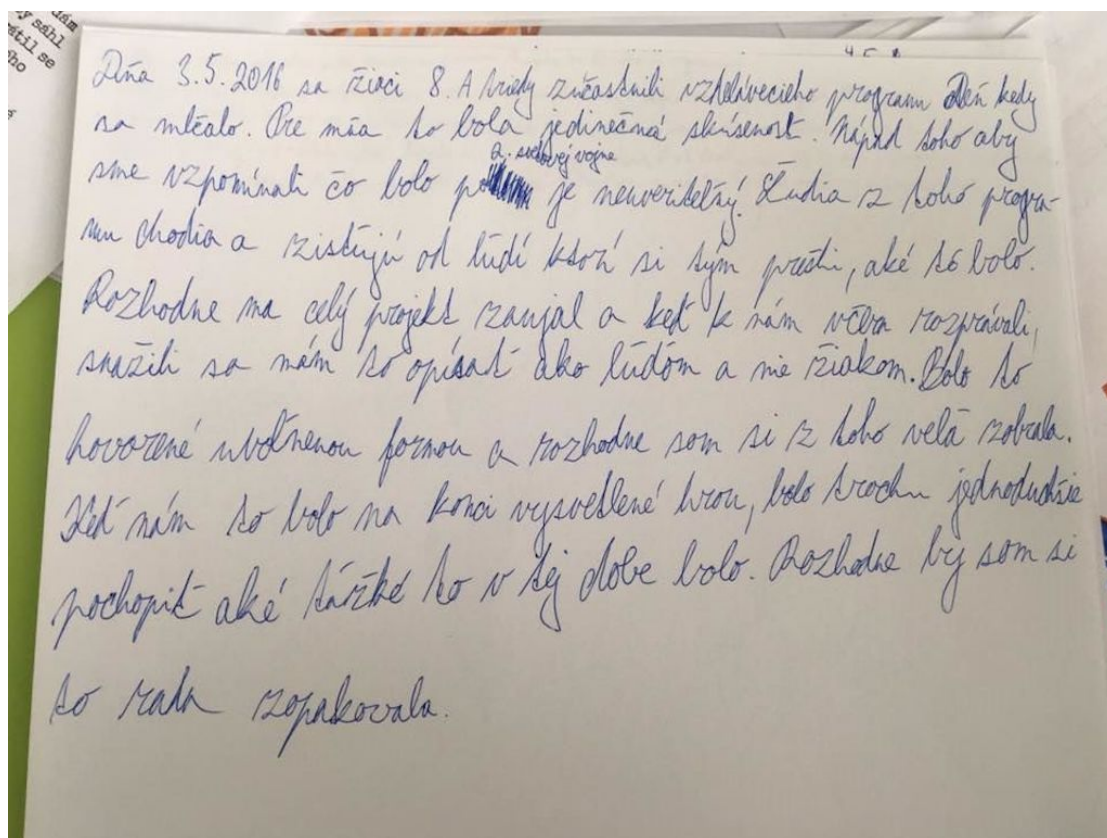
Workshop na tému premeny slovenskej dediny počas kolektivizácie nastoľuje otázku, či je v poriadku snažiť sa odstraňovať

nespravodlivosť pomocou toho, že skôr privilegovanej menšine vezmeme základné práva, majetok, slobodu a prípadne aj život.

Čo si predstavíte a čo si predstavia mladí ľudia pod pojmom kolektivizácia? Nie veľa, a pritom sa jednalo o proces, ktorý zásadne zmenil štruktúru slovenského vidieka po 2. svetovej vojne. Aj preto Post Bellum SK realizuje zážitkové workshopy pre základné školy pod názvom Deň, kedy sa mlčalo.

Počas tvorivej dielne sa žiaci zoznámia na vlastnej koži s témami kolektivizácie a znárodňovania na slovenskom vidieku. Žiaci sa na dostanú do oravskej dediny, Mútne. Zoznámia sa so základnými pojmami 50. rokov. Zažijú voľby v roku 1948, znárodňovanie, dostanú sa do situácie, kedy sa budú rozhodovať, či pomôžu ľuďom z dediny, ktorí sa museli vysťahovať.

Zážitkové workshopy sme vyvinuli a otestovali vďaka podpore programu Európa pre občanov. Workshopy sú zložené podľa skutočných príbehov a rozprávania pamätníkov z archívu Memory of Nations (Pamäť národa).

Zážitkový workshop Tak toto neprejde! je určený pre študentov 1.-4. ročníkov stredných škôl a odborných učilíšť. Workshop je zameraný

na tému ľudských práv, najmä slobody prejavu a cenzúry, rozvíja mediálnu gramotnosť.

Dotýka sa problematiky cenzúry a autocenzúry, a tomu ako v dobe normalizácie, tak aj v súčasnom svete široko dostupných internetových médií. Účastníci prežijú tri ilegálne schôdzky počas osemdesiatich rokov minulého storočia a prípravu vlastného samizdatu.

Počas workshopu sa skupina študentov v počte 10 – 30 študentov, ideálne jedna školská trieda, ocitnú v období 80. rokov.

Prevezmú na seba charaktery postáv, ktoré odporovali, ale aj sympatizovali s režimom. Počas workshopu vytvoria 3 samizdaty, vyskúšajú si aké to je byť agentom ŠTB, či na vypočúvaní ŠTB. Okrem tejto zážitkovej časti budú spolu s lektormi diskutovať o nedávnej minulosti Slovenska, ale aj o prítomnosti, ktorá ovplyvňuje budúcnosť.

Zážitkové workshopy sme vyvinuli a otestovali vďaka podpore programu Európa pre občanov. Workshopy sú zložené podľa skutočných príbehov a rozprávania pamätníkov z archívu Pamäť národa.

Zážitkový workshop Ľudia to tak nenechajú pre budúcich učiteľov, ktorý účastníkom umožňuje na vlastnej koži spoznať, ako sa dá žiakom netradične sprostredkovať dejiny 20. storočia. Na workshope dostanete príležitosť vžiť sa do uvažovania jedného študenta v rýchlo sa meniacom povojnovom Československu, ktorý stojí pred dôležitým rozhodnutím. Čo všetko musel vziať do úvahy? A čo bolo v stávke?

Zážitkové workshopy sme vyvinuli a otestovali vďaka podpore programu Európa pre občanov a realizovali ich zatiaľ na bratislavských a košických školách. Workshopy sú zložené podľa skutočných príbehov a rozprávania pamätníkov z archívu Pamäť národa.

V roku 2017 Post bellum SK realizovalo **61 zážitkových workshopov pre základné a stredné školy z celého Slovenska** - napríklad Bratislava, Stupava, Senica, Levice, Kokava nad Rimavicou, Revúce, Lubeník, Bánovce nad Bebravou, Raslavice, Košice, Kecerovce a ďalšie mestá, obce.

V roku 2017 bolo Post Bellum SK so svojimi zážitkovými workshopmi nominované na Cenu Nadácie Orange.

V roku 2017 získalo Post Bellum SK dotáciu vo výške 97 500 € na realizáciu projektu "WWII: Memories of Eastern European Nations in Education" - "2. svetová vojna: Spomienky východoeurópskych národov vo vzdelávaní". Vďaka dotácii Post Bellum SK v roku 2018 vyvinie 3 nové druhy zážitkových workshopov pre základné, stredné školy a pedagógov na tému 2. svetovej

vojny. Súčasťou projektu budú aj 4 krátke videá, učebné pomôcky pre pedagógov, na tému 2. svetovej vojny.

V roku 2017 Post Bellum SK vďaka podpore Fondu na podporu umenia ako hlavného partnera realizovalo pilotný projekt Príbehy našich susedov na Slovensku.

Od začiatku marca do 22. júna prebiehal na Slovensku pilotný ročník vzdelávacieho projektu Príbehy našich susedov. Občianskemu združeniu Post bellum v spolupráci so ZŠ Karloveská 61 sa tak podarilo priniesť unikátnu formu mimoškolského vzdelávania. „Sme veľmi radi, že sa nám projekt Príbehy našich susedov podarilo priniesť na Slovensko. Ide o jedinečný spôsob zážitkového mimoškolského vyučovania, ktorého hlavným cieľom je sprostredkovanie informácií o minulosti mladej generácií prostredníctvom rozhovorov s pamätníkmi.“- riaditeľka Post bellum o.z. Sandra Polovková

Počas štyroch mesiacov sa zapojení žiaci a žiačky postupne stali historikmi pri výskume archívnych materiálov, dokumentaristami pri rozhovoroch s pamätníkmi a novinármi pri spracovávaní príbehu daného pamätníka. V rámci prvého ročníka spracovali životné príbehy Otta Šimka a Lýdie Piovarcsyovej.

Otto sa narodil v roku 1924 do židovskej rodiny sudcu v Topoľčanoch. Svoje detstvo prežil v Nitre, kde ho zastihol aj vznik Slovenského štátu. Spolu s rodinou bol umiestnený do pracovného tábora vo Vyhniach. Po udelení rezortnej výnimky pre otca, si našiel prácu v Liptovskom Mikuláši. Po vypuknutí Slovenského národného povstania sa pripojil najskôr k povstaniu a potom k partizánom. Potom, ako bol zajatý, sa mu podarilo ujsť a do konca vojny sa schovával v Nitre. Po vojne vyštudoval právo, pre zamestnanie svojho otca ho však umiestnili do Martina na pozíciu sústružníka. Neskôr sa mu podarilo získať prácu v denníku Smena, kde sa venoval najmä zahraničiu. Potom ako nesúhlasil so vstupom vojsk do Československa v 1968 ho vyhodili a zamestnal sa ako podnikový právnik.

Lýdia, rodená Steinerová sa narodila v roku 1933 do rodiny majiteľov najstaršieho antikvariátu v Bratislave. Po vzniku Slovenského štátu a prijatí protižidovských zákonov im antikvariát arizoval spisovateľ Ľubo Ondrejov. Jej matku aj otca dal po pár mesiacoch od arizácie deportovať. To bolo naposledy, kedy ich Lýdia videla. Nejaký čas žila v Kežmarku u starých rodičov a do Bratislava sa vracala k časti svojej rodiny. Práve tu ju v roku 1945 chytili a deportovali do Terezína. Po konci vojny sa vrátila k starým rodičom do Kežmarku. V Prahe vyštudovala ekonómiu a nastúpila ako učiteľka v Kežmarku. V 70tych rokoch nastúpila v Bratislave na pozíciu vedúcej oboru školstva v Štátnej školskej správe.

Celý projekt vyvrcholil 22. júna verejnou záverečnou prezentáciou v štúdiu 12 za účasti médií, zástupcov kraja, rodinných príslušníkov a obidvoch pamätníkov. Pred plnou sálou predstavilo 12 zapojených detí svoje

spracovania životných osudov pamätníkov. Prítomní tak mohli vidieť životný príbeh pána Otta Šimka spracovaný ako rozprávku, video, alebo fotokomix. Príbeh pani Lýdie Piovarcsyovej bol zase spracovaný v podobe videa, zvukovej nahrávky, alebo ako porovnanie s rozprávkou O Snehovej kráľovnej. Celý podvečer bol doplnený o autorskú hudbu Zuzany Mikulcovej, ktorá dotvorila atmosféru vyrozprávaných príbehov. Na záver prezentácie ešte vystúpili obaja pamätníci, na ktorých spracovania ich životov urobili veľký dojem.

O silnej atmosfére, ktorú v sále vytvoril kontrast medzi nízkym vekom zapojených žiačiek a žiakov a vážnosti spracovanej témy hovoria najlepšie ich slová.

„Keď som s týmito deťmi stretol pri rozhovore, nevedel som si predstaviť, čo z toho vytvorí. Bol som veľmi prekvapený. Oni si to síce možno ešte neuvedomujú, ale to čo tu urobili, to je ako zdvihnutý varovný prst, aby sa už neopakovalo to čo sa stalo nám.“ – Otto Šimko

Akcie pre verejnosť

V roku 2017 Post bellum SK zrealizovalo 3 výstavy na námestiach na Slovensku, v Senici (august - september 2017), v Nitre (aj počas medzinárodného festivalu Divadelná Nitra, september - október 2017), v Stupave (november - december 2017).

Na štyroch panelových vežiach sa okoloidúci mohli zoznámiť s príbehmi 14 ľudí, ktorí prežili totalitné režimy na vlastnej koži. Patrí k nim aj príbeh vojenského pilota plukovníka Imricha Gablecha (1915 - 2016), ktorý so skupinou letcov uletel z Piešťan, z územia niekdajšieho Slovenského štátu, aby bojovali proti Hitlerovi. Ďalší z panelov patrí napríklad Valérii Slezákovej (1923), ktorá prežila koncentračné tábory Osvienčime aj Birkenau či Štefánii Lorándovej (1919 – 2012), ktorá výrobou falošných dokladov zachránila stovky ľudí.

Všetky príbehy vznikli v rámci projektu Príbehy 20. storočia, ktorý je jednou z hlavných aktivít neziskovej organizácie Post Bellum SK. „Vyhľadávame a dokumentujeme príbehy pamätníkov dôležitých udalostí minulého storočia. Našou snahou je osloviť čo najviac ľudí, ktorí si pamätajú a nechcú zabúdať na nedemokratické režimy minulého storočia. Na ich príčiny aj následky.“ Hovorí riaditeľka organizácie Sandra Polovková.

„Teší nás, že o výstavu je záujem a že po Slovenku putuje i vďaka iniciatíve našich podporovateľov. Jedným z nich je pán Pavol Kalman, ktorý nás oslovil, aby sme výstavu umiestnili aj v Senici.“

Verejná zbierka: Deň vojnových veteránov, 11. november

Plukovník Jozef Haríň (1921-2007)

Jozef Haríň sa narodil v Ružomberku. V roku 1941 musel podľa vtedajších zákonov narukovať do slovenskej armády. Slúžil v Nitre, v Banskej Bystrici a

v Prešove. V roku 1943 bol stiahnutý a presunutý do Talianska, kde v roku v marci 1944 prebehol talianskym partizánom a odtiaľ sa dostal k americkej armáde. V lete 1944 absolvoval parašutistický, bojový, spravodajský a šifrovacie výcvik. Decembri 1944 bol spolu s Karlom Mladým v rámci výsadku Embassy vysadený do protektorátnych Čiech. Kvôli chybnému vysadeniu sa im nepodarilo kontaktovať spojky, a tak sa rozhodli k odchodu na Slovensko. Karol Mladý však neprežil prestrelku s gestapa na moravsko-slovenskom pomedzí. Jozef Haríň vyviazol s priestrelom nohy. Vďaka pomoci miestneho horára sa mu podarilo spojiť sa s partizánskou skupinou pôsobiacou medzi Veľkou Bytčou a Makovom. Pôsobil ako veliteľ oddielu a veliteľ prieskumnej roty. S 1. Československým armádnym zborom došiel až do Prahy. Po vojne dokončil dôstojnícku školu, no v roku 1946 odišiel z armády. Vrátil sa do Ružomberku a pracoval v administratíve. Zomrel v roku 2007 v obci Štiavnička pri Ružomberku. Celý príbeh Jozefa Haríňa si môžete prečítať na www.memoryofnations.eu

Príbeh plukovníka Haríňa sa nám zachytiť podarilo. Desiatky podobných príbehov však stále čakajú na svoje vypočutie a zaznamenanie. Na Slovensku stále žijú veteráni, vojaci a partizáni, ktorých príbehy nikdy neboli zaznamenané. Ich odhodlanie, odvaha a hrdinstvo tak zostávajú len v ich spomienkach a v povedomí ich blízkych. Pomôžte nám to zmeniť.

11. novembra si pripomíname Deň vojnových veteránov. Práve v tento deň organizuje Post Bellum SK prvú verejnú zbierku, ktorej úlohou je získať financie pre rozvoj našej databázy Post bellum SK / memoryofnations.eu. V uliciach Bratislavy bude Post Bellum za dobrovoľný príspevok ponúkať vlčí mak – symbol vojnových veteránov.

„Vlčí mak je už od konca 1. svetovej vojny, ktorá sa skončila 11. novembra, symbolom veteránov. Vlčie maky vtedy pokrývali hroby padlých v západnom fronte. Je to krásny, výrazný a krehký kvet. Symbolickým pripnutím si ľudia pripomínajú hrdinstvo a obeť vojakov,“ vysvetľuje riaditeľka Post Bellum SK Sandra Polovková.

Verejnoscť môže prispievať aj mimo ulíc hlavného mesta a to on-line darom, v už aktívnej kampani: postbellum.darujme.sk

Ceny Pamäti národa 2017

17. novembra 2017 sme v spolupráci s našou sesterskou organizáciou Post bellum v Prahe, organizovali Ceny Pamäti národa, v Národnom divadle v Prahe.

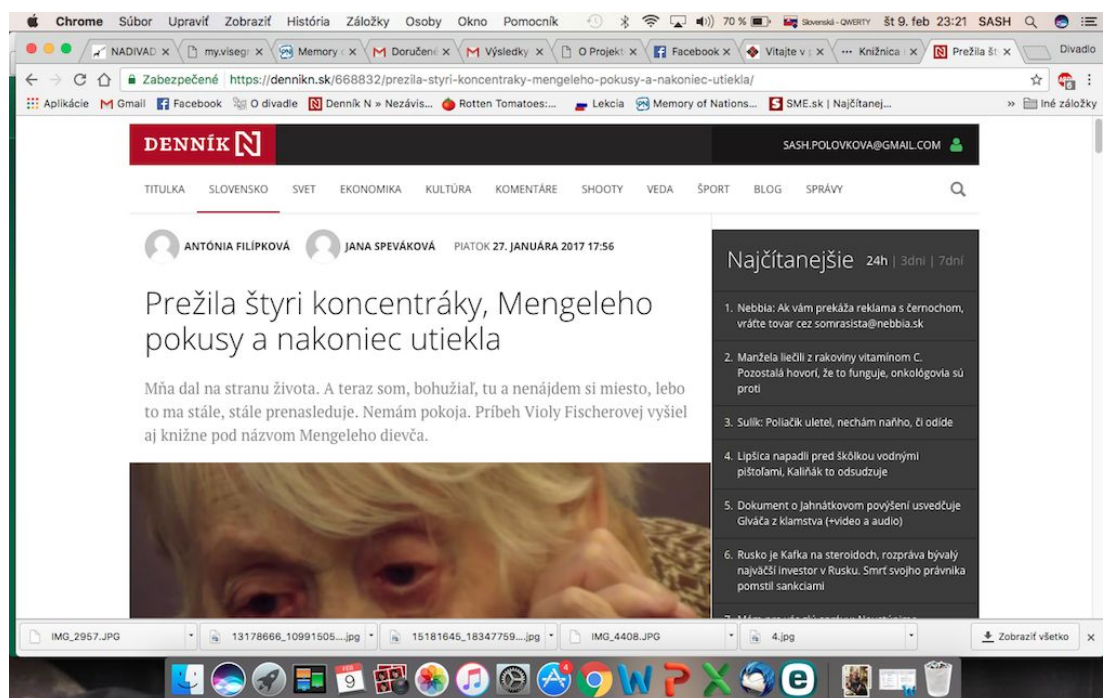
Každoročne chceme poďakovať ľuďom, ktorí sa zachovali statočne pri konflikte s totalitnou mocou a neskôr svoje životné príbehy vyrozprávali pre Post bellum SK. V Národnom divadle v Prahe, v priamom prenose Českej a Slovenskej televízie.

V roku 2017 boli zo Slovenska 2 laureáti – Mária Matejčíková a Otto Šimko. Z Českej republiky František Suchý a František Lízna.

V roku 2017 sa réžie filmových dokudrám ujal Radim Špaček. Televízny prenos režíroval Michael Čech a v roli moderátora vystúpil Martin Veselovský.

Komunikácia s verejnosťou

Post Bellum SK spolupracuje od začiatku existencie na týždennej báze s Denníkom N.

V roku 2016 sa do rovnakej týždennej spolupráce zapojili www.aktuality.sk

V roku 2017 sme nadviazali týždennú mediálnu spoluprácu s denníkom SME, www.sme.sk, KORZÁR, a online portálom www.delet.sk

Prostredníctvom médií sprístupňujeme príbehy ľudí z 20. storočia širokej verejnosti.

Na komuniáciu s verejnosťou využívame náš web: www.postbellum.sk a sociálne siete: Facebook, Instagram a newsletter s viac ako 1900 odberateľmi.

Finančná správa za rok 2017

Post bellum SK získalo dotáciu na projekt podporený Európou pre občanov, kanceláriou EACEA, s názvom *“WWII: Memories of Eastern European Nations in Education”* - *“2. svetová vojna: Spomienky východoeurópskych národov vo vzdelávaní”*.

Agentúra EACEA poskytla na účet Post Bellum 1. splátku dotácie, v júli 2017v sume: **39 000 €**

Post bellum SK získalo v roku 2017 dotáciu na projekty zo zdrojov:

Višegradsky fond - projekt Mobile Online Cross-border Routes of Memory of Nations v celkovej sume 17 000 €, v 1. splátke bolo na účet Post Bellum SK poukázaných v roku 2017: **13 600 €**

Americká ambasáda - projekt Stories of the 20th century, v 1. splátke bolo Post Bellum SK poukázané na účet: **6 265,60 €**

Nadácia Orange podporila ako strategický partner Post Bellum SK realizáciu zážitkových workshopov Deň, kedy sa mlčalo a Tak toto neprejde sumou: **8 000 €**

Bratislavský samosprávny kraj podporil projekty:

Individuálna dotácia projektu Bez pamäti niet identity v sume: **5 000 €**

Príbehy 20. storočia v sume: **3 000 €**

Zážitkové workshopy Deň, kedy sa mlčalo a Tak toto neprejde: **1 000 €**

Fond na podporu umenia podporil pilotný projekt Príbehy našich susedov sumou: **3 000 €**

Mesto Bratislava, program Ars Bratislavensis: dokumentovanie príbehov pamätníkov a realizácia zážitkových workshopov, v celkovej sume: **2 600 €**

V roku 2017 získalo Post bellum SK z darov z 2 percent z daní sumu:

1 216,78 €

Jednotliví darcí, fyzické osoby, podporili aktivity Post bellum SK v roku 2017 sumou: **5 156 €**

Post bellum v Českej republike podporilo Post bellum SK v roku 2017 sumou: **21 203,50 €**

Prostredníctvom portálu www.darujme.sk bolo na účet Post Bellum SK poukázaných ako dar: **1 015 €**

Zbierkový účet:

Na zbierkový účet Post bellum SK prišli prostredníctvom DMS správ dary v hodnote: **3 185,28 €**. Výdavky na vedenie zbierkového účtu boli: **63,10 €**.

Na zbierkový účet bolo vložených z verejnej zbierky v uliciach Bratislavy, Deň vojnových veteránov, 11.11.2017: **604,36 €**
Čistý výnos na zbierkovom účte v roku 2017 je: **3 726,54 €**.

Príjmy Post bellum SK v roku 2017

Počiatkový stav z r. 2016	4 172,60 €
Prijaté príspevky od iných organizácií (Post Bellum, Česko)	21 203,50 €
Prijaté príspevky od fyzických osôb	9 960 €
Príspevky z podielu zaplatenej dane	1 217 €
Dotácie	81 466 €

Výdavky Post Bellum SK v roku 2017

Spotreba materiálu	4 528 €
Cestovné	5 885 €
Služby (dokumentaristika, vzdelávanie, verejné podujatia, riadenie organizácie a ďalšie)	87 474 €
Poplatky	365 €
Bankové poplatky	154 €

Riadiaca zložka Post Bellum SK

Riaditeľka: Mgr. art. Sandra Polovková.

Správna rada: Mikuláš Kroupa, Jan Polouček, Matěj Kroupa, Štefan Hříb